

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2025/01543

Båstad 2025-11-07
KS 000656/2025-800
B 2025-000714

Remissyttrande

Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten SOU 2025:88

Detta yttrande är avgränsat till att behandla remissen ur plansynpunkt.

Sammanfattningsvis, ur plansynpunkt avstyrker Båstads kommun förslag om områdesanvändning (tidigt besked om mark- och vattenanvändning), då avvägningar och beslut om mark- och vattenanvändning är ett kommunalt ansvar och prövning enligt PBL redan tillgodoser behoven av en välvägd och demokratisk process när det rör lämplig mark- och vattenanvändning. Vi tillstyrker ambitioner om en översyn av tillämpningen av hushållningsbestämmelserna och tydligare besked om hur dessa ska tillämpas vid planläggning enligt PBL.

Tillämpning av hushållningsbestämmelserna

Ur plansynpunkt instämmer Båstads kommun i att det finns ett reformbehov när det kommer till hushållningsbestämmelserna. Samhällsplanering och klimatomställning kunde gynnas av ökat tempo i prövningsprocesser. Vi instämmer i att riksintresseanspråken är omfattande och ofta otydligt definierade. Det gör det svårt att förhålla sig till riksintressena och att låsningar uppstår i avvägningarna inom ramen för planläggning enligt PBL. Vi delar bilden

av att det ofta är oklart vilket planeringsunderlag - och omfattningen på det - som behöver finnas när hushållningsbestämmelserna ska tillämpas inom planläggning. Sammantaget bedömer vi tillämpningen av hushållningsbestämmelserna som komplex och instämmer i behovet av att tydliggöra hur de ska vägas mot andra intressen, inte minst vid planläggning av mark- och vatten.

Konflikter mellan tidigt besked och planläggning av mark och vatten

Införandet av ett tidigt steg med områdesanvändningsbesked kan innebära att ny process riskerar föregå översiktsplanens markanvändningsinriktning och detaljplanering vilket kan innebära konflikter mellan olika beslut. I och med detta ser vi att det skulle kunna inverka negativt på det kommunala självstyret. Det är kommunens uppgift att besluta om mark- och vattenanvändning inom kommunens gränser. Om tolkningsutrymmet genom tidiga besked blir statligt kan lokala behov och kunskap hamna i skymundan.

Översiktsplanen undergrävs

Översiktsplanen är enligt PBL det dokument som ska ange kommunens syn på mark- och vattenanvändning. Om staten ges möjlighet att ge tidigt besked oberoende av kommunens översiktsplan, undergrävs översiktsplanens vägledande och demokratiska funktion. Risker är att kommunens strategiska planering marginaliseras. Det behöver säkerställas att kommunen och andra lokala intressenter har reell möjlighet till inflytande och överklagande.

Beslutens juridiska status och giltighet

En konflikt mellan ett tidigare statligt besked och kommunal planläggning kan bli svår att hantera juridiskt. Här ser vi risk för ökad osäkerhet snarare än förutsägbarhet. Hur länge ett tidigt besked ska vara giltigt, och om det är giltigt också över mandatperioder, behöver

klargöras. I synnerhet lång giltighetstid riskerar inverka negativt på kommunala planeringsprocesser och ge upphov till låsningar.

Samtidigt, om ett tidigt besked inte är bindande för efterföljande prövning i plan finns risk att det snarare resulterar i ökade administrativa uppgifter men inte får den effekt som eftersträvas. Det är likväl först vid efterföljande prövning, exempelvis genom planläggning, som tilltänkt verksamhet utreds och dess lämplighet på platsen provas.

Övergångsbestämmelser

Om en ny lag om hushållning införs måste det ske med tydliga övergångsbestämmelser. Kommuner har ofta fleråriga planeringsprojekt under utveckling, och det måste vara tydligt vilka regler som gäller för redan påbörjade planer och program. Det är också avgörande att nya regler harmoniseras med PBL och MB i stort.

På uppdrag av kommunstyrelsen,

Klara Harmark-Peters
planchef Båstads kommun